

РОЗДІЛ II. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

УДК 821.161.2.0(092)Мис-1:141.32

DOI <https://doi.org/10.26661/2414-9594-2024-2-10>

«ЩАСТИ ТОБІ, ПОДОРОЖНІЙ, КОЛИ ТИ ЙТИМЕШ НАЗАД»: ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ МОДУС ВИБОРУ В ПОЕЗІЯХ І. МИСЯКА

Овсяницька Г. В.

аспірантка

Запорізький національний університет

вул. Університетська, 66, Запоріжжя, Україна

orcid.org/0000-0003-1057-1539

hanna.ovsianytska@ukr.net

Ключові слова: *вибір, війна, візіонерство, екзистенціалізм, екзистенція, межовість, присутність, топіка, образ.*

У центрі уваги розвідки – психобіографічні та символічні параметри мотиву вибору у віршах І. Мисяка «Щастя тобі, подорожній, коли ти йтимеш назад» і «Цей будинок дожив свого», оприявлені через авторські художні стратегії. Мета статті – розкрити психобіографічні та символічні параметри екзистенційності, проявлені у віршах І. Мисяка, проаналізувати специфіку авторських художніх стратегій висвітлення мотиву вибору, реалізованого через моделювання образу ліричного «Я». Через оптику психобіографічного методу, міфопоетичного аналізу, рецептивної естетики, герменевтики та міждисциплінарної перспективи було визначено способи проявлення екзистенційних мотивів у текстах, простежено особливості спрямованості авторського задуму про смислове наповнення творів. Засади філософії екзистенціалізму є ідейним кластером, що дає змогу виявити в образно-структурній матриці текстів І. Мисяка авторські інтенції, спрямовані на репрезентацію проблеми особистісного вибору. Відповідно до концепції М. Гайдеггера, мова поезії є свідченням присутності особистості як здатності бути, тобто здатності до справжнього, автентичного існування. Топіка твору та його образно-символічна парадигма дають змогу відстежити в аналізованих поезіях проявлення характеру ліричного героя в пограничних ситуаціях як особистості, здатної ризикувати й пориватися до трансцендентного. За результатами дослідження визначено, як через художню оптику пограниччя репрезентуються етична й онтологічна особливості модусу вибору, проявлені на рівні символіки та смислового складника творів. Ці особливості реалізуються через різні способи буття ліричного героя як здатність обирати: через трансцендентність, що пов'язано з рухом, і через іманентність, що пов'язано з примиренням. Екзистенційний модус буття як присутності, представлений у творчості автора як здатність робити вибір, пов'язується з думкою про те, що інтенція вибору є трансцендентною в тому плані, що спонукає особистість виходити за межі себе і приймати вибраний шлях. Перспективи подальших досліджень вбачаються в аналітичному висвітленні структурного, образно-символічного та смислового наповнення інших поетичних творів автора.

“GOOD LUCK TO YOU, WANDERER, WHEN YOU WILL FOLLOW YOUR WAY BACK”: EXISTENTIAL MODUS OF CHOICE IN I. MYSIAK’S POETRIES

Ovsianytska H. V.

Postgraduate Student

Zaporizhzhia National University

Universytetska str., 66, Zaporizhzhia, Ukraine

orcid.org/0000-0003-1057-1539

hanna.ovsianytska@ukr.net

Key words: *borderliness, choice, existentialism, existence, image, presence, topoi, visionary, war.*

In the center of this paper are psychobiographical and symbolic parameters of choice motif that are embodied in poetries of I. Mysiak’s “Good luck to you, wanderer, when you follow the way back” and “This house has reached its life” are elucidated via the author’s creative strategies. The research aims: to determine the psychobiographical and symbolic parameters of existentialism which are actualized in Ihor Mysiak’s poetries, and to analyze the specifics of the author’s artistic strategies for an explanation of the motif of choice realized via modeling of the character’s Me-image. Via the optics of the psychobiographical method, mythopoetical analysis, receptive aesthetics, hermeneutics and interdisciplinary perspective, it was determined the ways of existential motif manifestation in the texts, and via the canvas of the poetics, it was retraced the specialties of the direction of the author’s intention regarding the semantical capacity of the works. The basis of existential philosophy is the semantic cluster which allows us to reveal in imaginary and structure matrix of the I. Mysiak’s texts are the intentions directed to the representation of the personal choice problem. According to Martin Heidegger’s conception, the poetry language is the most prominent evidence of personality presence as a capability of being, i.e. to be able for true, authentic existence. The topoi on the work and theirs imaginary and symbolic paradigm allow us to retrace the appearance of the character’s temper as a personality able to risk and to drive to transcendence in borderline situations depicted within the analyzed poetries. According to the results of the research, it was determined how via the artistic optics of borderliness the ethical and ontological peculiarities of choice modus represented, that are appeared on the level of symbolism and ideological content of the poems. These peculiarities emerge via the different ways of a character’s being as an ability to choose: via transcendence which is connected to movement, and via immanence which is connected to obedience. The existential modus of being as a presence which is represented in the works of the authors as an ability to make a choice, is connected with the idea that the intention of choice is transcendent in that case that provokes the personality to go beyond themselves and accept the chosen way. The perspectives of future exploration appear in the analytical revealing of the structure, imaginary, symbolic, and semantic content of the author’s other works.

«Здатність бути, заради якої присутність є, сама має буттєвий модус буття в світі» [Гайдеггер, 2018, с. 132], а «справжній час – прищестя того, що вже було; це не минуле, а збирання сущого», – зазначив М. Гайдеггер [Гайдеггер, 2007, с. 58]. Поезія, як один із способів мови як присутності [Гайдеггер, 2007, с. 211], здатна консолидувати смислові й аксіологічні комплекси висловлюваного, реалізовувати авторський особистісний потенціал, який полягає в здатності виходити за межі буття,

детермінованого часом і простором, продовжувати говорити із читачем через присутність у тексті, яка є чимось більшим, ніж просто набором смислових акцентів та ідіостильових характеристик, що визначають унікальність авторського «голосу».

Постановка проблеми. Проблема висвітлення екзистенційної проблеми вибору в комбатантській літературі з перспектив психобіографії та екзистенціальних інтенцій автора залишається

однією з найбільш важливих для розуміння «духу часу», але разом із тим – однією з найскладніших для адекватного тлумачення і сприйняття з перспективи досвіду, що потребує певної моральної, етичної та естетичної підготовки, емпатії і готовності вчуватися у висловлене [Гайдеггер, 2007, с. 215].

Вплив філософії екзистенціалізму на художню літературу, характеристики модальності екзистенційних мотивів у поетичних і прозових творах були широко представлені в розвідках таких науковців, як Н. Анісімова, В. Дмитренко, М. Доценко, С. Дубинська, М. Зьола, П. Іванишин, І. Луцишин, В. Матвієнко, І. Ніколаєва, О. Онуфрієнко, Л. Павленко, Т. Павлюк, О. Пашник, Н. Плетенчук, О. Соловей, Г. Токмань, С. Хопта та ін. у різних перспективах: поетикальних, смислових, культурологічних.

І. Мисяк – поет, прозаїк (автор єдиного роману «Завод»), учасник Революції гідності, боєць-рятувальник полку «Азов» (2014–2015 роки), підрозділу Сил територіальної оборони ЗСУ та окремої механізованої бригади імені Лицарів Зимового походу (з березня 2022 року). Брав участь у звільненні Херсонщини. Загинув наприкінці травня 2023 року [Горлач, 2023]. Поетична творчість І. Мисяка ще не була в полі зору літературознавців, але, на нашу думку, доробок цього митця заслуговує на увагу бодай тим, що його творчість є своєрідним трансцендентним продовженням авторського шляху мови як присутності, що, зі свого боку, консолідує і кристалізує символічні параметри особистісної психобіографії як сукупності авторського досвіду символічного сприйняття себе у світі, центр якої становить екзистенційна проблема особистісного вибору й відповідальності за цей вибір, бо, за словами Ж.-П. Сартра, людина несе відповідальність за все людство, а не лише за власну індивідуальність [Сартр, 1993, с. 133], адже вона є не чим іншим, як своїм життям – низкою вчинків, сумою або організацією їх відносин [Сартр, 1993, с. 136].

Мета статті – розкрити психобіографічні та символічні параметри екзистенційності, реалізовані у віршах І. Мисяка «Щастя тобі, подорожній, коли ти йтимеш назад» і «Цей будинок дожив свого», проаналізувати специфіку авторських художніх стратегій щодо висвітлення мотиву вибору, реалізованого через моделювання образу ліричного «Я».

Виклад основного матеріалу. Зважаючи на різницю між реальністю й художнім твором (або сукупністю художніх творів певного автора, яким притаманна тільки їм властива картина світу), а також беручи до уваги потенційну відкритість кожного окремо взятого художнього твору щодо можливості застосування різних герменевтичних

і рецептивних методологічних апаратів, суть яких М. Гайдеггер означив як *Auf-Riss*, себто «цілісність рисунка, який всуціль поєднує розкриття, вільне мови» [Гайдеггер, 2007, с. 212], слід говорити про характер відношень двох онтологічних площин: дійсності та символічного художнього світу твору, які корелюються у вимірі тексту, що консолідує буттєві характеристики, параметри як авторської біографії та символічно-трансцендентного авторського буття у мові, так і подібні увиразники онтологічних параметрів реципієнта, адже мовлення, згідно з концепцією М. Гайдеггера, також є слуханням як даванням себе сказати [Гайдеггер, 2007, с. 215]. Враховуючи окреслені вище особливості художнього тексту як мови-присутності, виходимо на спільні параметри мови художнього твору (у значенні самого факту мовлення) як консолідатора авторського досвіду й мови як оптики, через що твір можна розглядати в контексті візіонерського дискурсу. Такий смисловий і виражальний потенціал твору пов'язується насамперед з думкою про єдність суцього в межах «справжнього», у розумінні М. Гайдеггера, часу [Гайдеггер, 2007, с. 58], якщо зважати, зокрема, і на тези філософа, які стосуються мови художнього твору: «кожен з окремих віршів, та й усі вони, не кажуть усього, проте кожен вірш промовляє із цілості поезії» [Гайдеггер, 2007, с. 42], «кожен великий поет творить з одного-єдиного вірша» [Гайдеггер, 2007, с. 41], адже той «один-єдиний вірш» консолідує авторський чуттєвий і ментальний досвід, даючи можливість авторській мові-присутності відбуватися згідно з принципами трансцендентного виходу за онтологічні межі, трансформуватися через набуття нових смислових навантажень і конотацій, відтворитися в рецептивному вимірі того, хто цей текст сприймає (у трактуваннях і (пере)осмисленнях читача).

Вірш «Щастя тобі, подорожній, коли ти йтимеш назад» можна тлумачити з подвійної перспективи: як символічний діалог із неназваним безпосередньо у творі суб'єктом (образом іншого), і як монолог ліричного героя із собою (як із суб'єктом для себе, згідно з концепцією М. Гайдеггера): «*Щастя тобі, подорожній, коли ти йтимеш назад, Коли пісок під ногами змінить холодна крига, Ти несеш на спині ядра старих гармат І для тебе вони як крила*» [Мисяк, 2017]. Мотив повернення можна тлумачити подвійно: як вибір наново і як наслідок вибору, що не називається, натомість згадка про атрибути війни, «*ядра старих гармат*», може натякати як на досвід ліричного героя, так і на онтологічні параметри темпоральності як ніцшеанського «вічного повернення» [Ніцше, 1993] до реалій війни. Ідея М. Гайдеггера про «закинутість» індивіда в буття певною мірою може корелювати з думкою Сартра про те, що людина приречена на

свободу робити вибір [Сартр, 1993, с. 135] і вона сама створює підґрунтя для будь-яких проявів детермінізму в суспільно-історичній та екологічній практиці, адже все, що відбувається у світі, є прямим наслідком її дій і вибору. Мотив легкості у вірші І. Мисяка позначений настроями трагізму, позаяк ліричний суб'єкт, як і автор, змушений із легкістю ставитися до власної «закинутості» в буття у війні, адже «...закінчиться день, усі розійдуться спати, Затихнуть люди, замовкнуть всі мінарети, Якщо залишаться на варті солдати, То їм байдуже, хто має померти» [Мисяк, 2017]. Подібні конотації надають рядкам глибини й водночас створюють передумови для оприявнення іманентних концептуальних параметрів межі як Aus-Riss екзистенційних морально-етичних та аксіологічних параметрів вибору між «життям заради себе» і «смертю заради життя». Водночас відповідний образ, позначений рисами мілітарності, може відображати як вказівку на мотив війни, так і означувати символічне «примирення» з відповідним екзистенційним досвідом унаслідок зробленого ліричним суб'єктом вибору. Тож мотив війни мислиться у творі через призму *modus vivendi* [Курилова, 2024], що простежується в тексті на рівні проєкції авторського біографічного досвіду.

Прикметним є те, що метафоричне і психобіографічне «Лови п'ятому за рукав і годуй її хлібом, Вона єдиний твій друг на крайній із барикад, Я бачив, як ти пішов, котився по світу горіхом, Нехай щастить тобі, коли ти ітимеш назад» [Мисяк, 2017] створює передумови сприйняття окресленого в цих рядках досвіду ліричного героя з кута зору межовості, яка увиразнюється через образ «крайньої із барикад», що водночас являє собою також топос перебування в екстремальних ситуаціях, або концептуальну точку сконцентрованості, Ort, за М. Гайдеггером [Гайдеггер, 2007, с. 41]. Через образ «крайньої із барикад» розкривається мотив опору, у вимірі якого простір межовості маркується ознаками боротьби. Зокрема, В. Корінна зазначала, що топос межі в міфопоетичній свідомості мислиться насамперед як простір почварності, яка «існує за законами межової логіки, але це вже логіка переходу не від одного полюсу опозиційної пари до іншого, а тернарних відносин, де немає чіткого розподілу між добром і злом, де є щось ціннісно третє. На межі перетину різних логік виникає почварність» [Корінна, 2010, с. 104]. Саме тому ліричний суб'єкт мислить персоналізовану п'ятому як «єдиного друга», якого «хапає за рукав» і «годує хлібом». У цій метафорі символічної взаємодії із архетипом Тіні, обрамленим атрибутикою «сутності, «породженої» межею», маємо натяк на ритуалізацію: образ хліба і процес «годування» можуть бути увиразниками

мотиву принесення жертви з метою задобрити сутність, яка насправді перебуває «по той бік». Саме тому слова «нехай щастить тобі, коли ти ітимеш назад» можна розуміти і як формальне обрамлення твору, і як своєрідну магічну конструкцію, здатну бути для ліричного героя словесним оберегом. «Межа може бути й специфічно перехідним топосом, що взаємодіє з суто перехідними явищами й героями» [Корінна, 2010, с. 105], саме тому образ «п'ятьми-друга» у творі не мислиться як оксюморон, так само ритуалізація не викликає жодного натяку на суперечність, позаяк конфлікт у творі полягає не в специфіці стосунків ліричного героя з його Тінню, а в самій ситуації закинутості як безвиході і вимушеного вибору, що потребує примирення з онтологічною непередбачуваністю світу. Зокрема, символічна маргіналізація ліричного героя (відчуженість, що корелює з межовістю) підкреслюється через порівняння з горіхом, який «котився по світу». Трагічне в останніх рядках вірша оприявнюється через почуття беззахисності ліричного героя перед фатумом. Асоціативно можна припустити, що мотив «повернення» і застереження через побажання «нехай щастить» пов'язаний із рецепцією авторського досвіду повернення на фронт, а тому звучання останніх рядків набуває візіонерських значень і посилює трагізм твору. Зокрема, смислове навантаження останніх рядків протиставляється смислового навантаженню перших, унаслідок чого створюється контраст між образосферами сили і крихкості: «Як ти вперше пішов – тебе проводжали ченці, Тобі кидали під ноги троянди і пелюстки лілій, Усім так легко чекати, коли хтось йде по землі, Усім так щемко кохатися в твоїй силі» [Мисяк, 2017]. Подібний контраст (зокрема, реалізований через образи квітів як увиразників скороминущості: троянд і лілій відповідно як символів жіночого і чоловічого, мирного і воєнного) так само підкреслює трагічний пафос твору, бо «сильне» виявляється не «слабким», а «крихким»: воно протистоїть світові, знаючи, що світ його знищить. Зокрема, образи ченців і ліричного героя так само створюють певний контраст через артикуляцію відповідно символів іманентного і трансцендентного. Оприявнення подібної моделі буття у світі ліричного героя через мотив дороги, руху, трансцендентності становить смислову основу екзистенційного модусу в аналізованому творі І. Мисяка.

В іншому творі автора («Цей будинок дожив свого...») маємо рядки, позначені настроями вже згаданого нами «примирення» з фатумом: «Але все воно якимось буде, Нам до смерті ще цілий день» [Мисяк, 2021]. Якщо в попередньому вірші екзистенційний мотив вибору реалізується через мотив шляху, в цьому творі він артикулю-

ється через мотив бездоріжжя як відсутності розвитку. Ліричний суб'єкт цього вірша не мислить темпоральними часовими категоріями, віддзеркаленнями яких є рух; у цьому творі, навпаки, спостерігаємо мотив занурення в позачасову медитативність, коли топос буття мислиться через межовість як статику, утвердження в домашній просторовості, осілості, на відміну від номадичності, параметри якої окреслені в попередньому творі: «Цей будинок дожив свого, Він забутий на полі вулик, Хоч і бджоли собі щосьносять, Аленосять лише собі. Цей будинок посеред літа Кілька років тому забули І ніщо вже його не верне На широкі дороги в світ» [Мисяк, 2021]. Отже, образ будинка-вулика відображає мотив іманентності та ізоляції, так само, як і його мешканці-бджоли, що «носять лише собі».

Мотив покинутості корелюється з мотивом спустошення і мислиться у творі близьким до «богопокинутості» [Сартр, 1993]. Образ світу постає в наступних рядках іманентним і незатишним, оприявнюється через образ дому, який, по суті, домом не є, а лише замкненим простором, перебування у якому змушує ліричного героя ставити самому собі екзистенційні запитання: «Та живемо у цьому домі, Бо нема нам куди податись. Повтікали сусідські діти І собаки, і всі коти. Тільки бджоли собі щосьносять, І нема нам кого спитати, А куди нам усім податись, А куди тепер далі йти?» [Мисяк, 2021]. Таким способом, ліричний герой ніби говорить від себе, але разом із тим він говорить за всіх. Подібна організація поетичного тексту асоціативно натякає на згадану ідею Ж.-П. Сартра про відповідальність індивіда перед людством. Але на рівні художнього світу поезії ліричний суб'єкт позбавлений такої можливості, бо в канві тексту взагалі відсутній будь-який натяк на можливість такої відповідальності, адже, щоб набути такої здатності, герой має вийти за межі іманентного простору. Зокрема, в наступних рядках можемо спостерегти «завмирання» часу (де

хронос поступається еонові, наближається до вічності): «І мовчать голі сірі стіни, Зупинивши на собі час. Але все воно якось буде, Нам до смерті ще цілий день. Цей забутий на полі вулик Вдалині магістральних трас, І шукатимеш – не згадаєш, Пам'ятатимеш – не знайдеши» [Мисяк, 2021]. Отже, у цих рядках маємо акцентуацію завмирання ліричного героя на межі, що реалізується через образосферу забуття, покинутості, порожнечі. Медитативні інтонації тільки посилюють загальне звучання і настрої твору, у вимірі якого ліричний герой не здатен щось змінити, лише змиритися. Зокрема, рядок «нам до смерті ще цілий день», попри трагічні інтонації, не звучить песимістично: у цьому випадку можемо говорити про авторські інтенції надії.

Вибір, який здатен зробити ліричний герой, є тою екзистенційною передумовою, завдяки якій він має можливість подолати внутрішню розгубленість, глибинні страхи і травми, впоравшись із вагою пам'яті та відповідальності, у цьому випадку можемо простежити певну смислову закономірність, яка об'єднує обидва твори за спільністю ідей та настроїв.

Висновки. Отже, у віршах І. Мисяка «Щастя тобі, подорожній, коли ти йтимеш назад» і «Цей будинок дожив свого» художні стратегії, пов'язані з художньою репрезентацією модусу вибору, реалізуються по-різному: через трансцендентність, що пов'язана з рухом, і через іманентність, що пов'язана з примиренням. Буття як присутність у віршах І. Мисяка актуалізується через здатність ліричного героя до виходу за межі себе як прийняття себе і свого шляху. У такому випадку межа як екстремальна ситуація є топосом, у вимірі якого герой проявляє здатність переборювати себе і брати відповідальність за власний вибір.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у висвітленні структурного, образно-символічного та смислового наповнення інших поетичних творів автора.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гайдегер М. Буття присутності як турбота. *Філософія: Хрестоматія для аспірантів*: навчальний посібник. Мелітополь, 2018. 424 с. С. 131–134.
2. Гайдегер М. Дорогою до мови. Пер. з нім. В. Кам'янець. Львів: Літопис. 2007. 232 с.
3. Горлач П. Загинув письменник Ігор Мисяк. *Суспільне культура*. Дата публікації: 23.05.2023. URL: <https://susplne.media/484531-zagynuv-pismennik-igor-misak/> (дата звернення: 13.11.2023).
4. Корінна В. Межа як один із топосів, що породжують почварність (на матеріалі української прози початку ХХ ст.). *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2010. Вип. ХХІІІ. Ч. 4. С. 101–113.
5. Курилова Ю. Збірки поезії Я. Черногуз «Як вигинається воєнне коло» і «[dasein: оборона присутності]»: війна як внутрішня перспектива і modus vivendi. *XIV Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht. Діалог мов – діалог культур. Україна і світ. XIV Міжнародна наукова інтернет-конференція з україністики. München. 02–05 November 2023*. 2024. С. 106–115.

6. Мисяк І. Цей будинок дожив свого. 46. *Ігор Мисяк. Три історії про дім. Поетична доба 2021. Довгий список. Творчі лабораторії*. Дата публікації: 02.04.2021. URL: <https://poetryage.com.ua/?p=1927> (дата звернення: 13.11.2023).
7. Мисяк І. Щастя тобі подорожній, коли ти йтимеш назад. *Ще один день. Ігор Мисяк. Фейсбук*. Дата публікації: 24.12.2017. URL: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0yiShtFABug3BWMef1bacb4BxzzaDUCy3Sd4MZ62ADY93BgHwcljUVUaVhbWCrY8gl&id=1309577119084292 (дата звернення: 13 листопада 2023).
8. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади. Київ : Основи, Дніпро. 1993. 415 с.
9. Сартр Ж.-П. Екзистенціалізм – це гуманізм. *Читанка з філософії*. Кн. 6: Зарубіжна філософія ХХ століття. Київ : Довіра, 1993. С. 131–139.

REFERENCES

1. Heidegger, M. (2018). *Buttia prysutnosti yak turbota [Being of Presence as a Concern]*. *Philosophy: Reader for Postgraduates: a study manual*. Melitopol. P. 131–134.
2. Heidegger, M. (2007). *Dorohoiu do movy [The Road to Language]*. Translated from German by V. Kamianets. Lviv: Litopys [Chronicle]. 232 p.
3. Horlach, P. (2023). *Zahynuv pysmennyk Ihor Mysiak [The Writer Ihor Mysiak passed Away]*. *Suspilne kultura [Social Culture]*. The Date of Publication: 23.05.2023. URL: <https://suspilne.media/484531-zagynuv-pismennik-igor-misak/> (The Date of Application: 13.11.2023).
4. Korinna, V. (2010). *Mezha yak odyin iz toposiv, shcho porodzhuiut pochvarnist (na materialy ukrainskoi prozy pochatku XX st.) [Borderline as One of Topoi, Which Provokes the Monstrousness]*. *Actual Issues of Slovenic Philology*. Vol. XXIII, Part 4. P. 101–113.
5. Kurylova, Yu. (2024). *Zbirky poezii Ya. Chornohuz “Iak vyhynaietsia voienne kolo” i “[dasein: oborona prysutnosti]”: viina yak vnutrishnia perspektyva i modus vivendi [Ya. Chornohuz’s Poetry Gatherings “How the War Circle Bends” and “[dasein: defense of the presence]”: the War as Inner Perspective and Modus Vivendi]*. *XIV Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht. 02–05 November 2023*. München. P. 106–115.
6. Mysiak, I. (2021). *Tsei budynok dozhyv svoho [This House has Reached its Life]*. 46. Ihor Mysiak. *The Three Stories of Home. Poetry Age 2021. Long List. Artistic Laboratories*. URL: <https://poetryage.com.ua/?p=1927> (The Date of Application: 13.11.2023).
7. Mysiak, I. (2017). *Shchasty tobi podorozhnii, koly ty ytymesh nazad [Good Luck to You, Wanderer, When You Will Follow Your Way Back]*. *One More Day. Ihor Mysiak. Facebook*. URL: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0yiShtFABug3BWMef1bacb4BxzzaDUCy3Sd4MZ62ADY93BgHwcljUVUaVhbWCrY8gl&id=1309577119084292 (The Date of Application: 13.11.2023).
8. Nietzsche, F. (1993). *Tak kazav Zarathustra. Zhadannia vlady [Thus Spoke Zarathustra. Will to Power]*. Kyiv: Osнови [Foundations], Dnipro. 415 p.
9. Sartre, Je.-P. (1993). *Ekzystentsializm – tse humanizm [Existentialism is Humanism]*. *Reader in Philosophy*. Vol. 6: Foreign Philosophy of the XX century. Kyiv: Dovira [Trust]. P. 131–139.